raadsvoorstel

Agendapunt 2024, nr. I-pm
Zaaknummer 2235444
Te behandelen door G.E. Visser

Onderwerp: Regionaal Programma Werklocaties Achterhoek 2024-2028

Aan de raad,

Inleiding
In haar omgevingsverordening vraagt de provincie Gelderland aan gemeentebesturen om in regioverband iedere vier jaar een Regionaal Programma Werklocaties (RPW) op te stellen. In het RPW maken de Achterhoekse gemeenten en de provincie afspraken over de ontwikkeling van bedrijventerreinen in de Achterhoek.

Doel is het bieden van voldoende groeiruimte aan het Achterhoekse bedrijfsleven, met een goede balans in de juiste kwaliteit en kwantiteit aan bedrijventerrein op de juiste locaties. Dit draagt bij aan een sterke en toekomstbestendige regionale economische structuur. Het RPW is voor gemeenten een belangrijke onderbouwing bij de ruimtelijke procedures, benodigd voor het ontwikkelen van nieuw bedrijventerrein.

Het RPW heeft een looptijd van 4 jaar, met een jaarlijkse update van de vraag-aanbodprognose. Het huidige RPW 2019-2023 loopt dit jaar af. Het afgelopen jaar hebben de Achterhoekse gemeenten en provincie gewerkt aan het nieuwe RPW 2024-2028, dat nu ter bestuurlijke besluitvorming voorligt.

Het nieuwe RPW treedt in werking als alle zeven Achterhoekse gemeenteraden en aansluitend de Gedeputeerde Staten het hebben vastgesteld.

Voorstel
Het Regionaal Programma Werklocaties Achterhoek 2024-2028 vast te stellen.

Relatie met (huidig) beleid
Het RPW biedt de kaders en benodigde ontwikkelruimte voor de locatiekeuze en ontwikkeling van nieuw bedrijventerrein in Winterswijk.

Beoogd(e) effect(en)
Het RPW draagt bij aan voldoende groeiruimte voor het Achterhoekse bedrijfsleven, met een goede balans in de juiste kwaliteit en kwantiteit aan bedrijventerrein op de juiste locaties. Dit draagt bij aan een sterke en toekomstbestendige regionale economische structuur. Het RPW is voor gemeenten een belangrijke onderbouwing bij de ruimtelijke procedures, benodigd voor het ontwikkelen van nieuw bedrijventerrein.

Argumenten
Het voorliggende RPW is tot stand gekomen op basis van onderzoek uitgevoerd door het bureau Ecorys en overleg tussen de zeven Achterhoekse gemeenten: Aalten, Berkelland, Doetinchem, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk en provincie Gelderland.

Hieronder komen achtereenvolgens aan bod:
A. Inhoud van het RPW
B. Bouwstenen RPW
C. Programmering Winterswijk
D. Beleidsafspraken
E. Conclusie

Ad A. Inhoud van het RPW
1. Hoofdstuk 1 beschrijft het doel (zie inleiding) van het RPW.
2. Hoofstuk 2 beschrijft het ruimtelijk-economisch profiel van de Achterhoek, met daarbij aandacht voor:
    - het karakter van de Achterhoekse economie en bedrijven;
    - kenmerkende, sterke clusters en doelgroepen die de Achterhoekse gemeenten willen faciliteren;
    - de regionale bedrijventerreinenstructuur;
    - de manier waarop de Achterhoek georganiseerd is ten aanzien van dit onderwerp (de thematafels).
3. Hoofdstuk 3 geeft een terugblik op het RPW 2019-2023 en geeft inzicht in de bestaande voorraad, toekomstbestendigheid en uitbreidingsplannen.
4. Hoofdstuk 4 geeft inzicht in de toekomstige vraagontwikkeling op basis een economische prognose, met laag- en hoogconjunctuur en de verwachte vervangings- en verplaatsingsvraag.
5. Hoofdstuk 5 geeft inzicht in de balansontwikkeling tussen vraag en aanbod, per gemeente en de regio als geheel.
6. Hoofdstuk 6 geeft inzicht in de benodigde programmering per gemeente en voor de regionale bedrijventerreinen en bevat de daarbij behorende beleidsafspraken.

Ad B. Bouwstenen RPW
Hoofdstukken 2 t/m 5 bevatten de bouwstenen voor de regionale programmering. Samengevat:
- Het economische profiel van de Achterhoek kenmerkt zich als een dynamische mix van innovatieve bedrijven in de maakindustrie, agrifoodsector, bouw, zorg en handel. Bedrijven zijn vooruitstrevend en dragen op verschillende manieren bij aan de maatschappelijke en ruimtelijk-economische transities.
- De bedrijventerreinenstructuur bestaat uit lokale bedrijventerreinen in de verschillende gemeentekernen en twee regionale bedrijventerreinen. De lokale bedrijventerreinen bedienen de groeibehoefte van het lokaal gewortelde bedrijfsleven. De regionale bedrijventerreinen bedienen de grotere ruimtevragers van buiten de regio en de bedrijven die qua aard en schaal niet passen binnen de lokale bedrijventerreinen.
- Het aanbod aan bedrijventerrein wordt geclassificeerd in de volgende werkmilieus:
    - (Maak)industrie
    - Logistiek
    - Agrifood
    - Klassiek-gemengd
- De gemiddelde jaarlijkse uitgifte in de Achterhoek in de afgelopen RPW periode 2019-2023 bedraagt 16,5 hectare. Dit ligt in lijn met de vraagprognose uit dit RPW.
- Het totale aanbod aan (direct en niet-direct) beschikbaar bedrijventerrein in de Achterhoek bedraagt 105 ha netto. Hiervan is 52 ha netto in optie.
- Voor de gehele Achterhoek ligt de verwachte uitbreidings-, vervangings- en verplaatsingsvraag tot 2040 binnen een bandbreedte van 219 en 359 ha netto (laag-/hoogconjunctuur).
- De benodigde uitbreidingsruimte voor de gehele Achterhoek tot 2040 ligt binnen een bandbreedte van 114 en 254 ha.

Ad C. Programmering Winterswijk
De vraag-aanbodprognose leidt tot een uitbreidingsopgave voor lokaal bedrijventerrein in iedere Achterhoekse gemeente en voor de twee regionale bedrijventerreinen. Voor Winterswijk laat de vraag-aanbodprognose een tekort aan bedrijventerrein zien van 11,5 ha t/m 2030 en een tekort van 15,5 ha (laagconjunctuur) tot 29,5 ha (hoogconjunctuur) t/m 2040.

NB: De behoeftenotitie bij het raadsvoorstel ‘Randvoorwaarden bij locatiekeuze nieuw bedrijventerrein’ geeft een tekort van 16 tot 30 ha t/m 2040. Het verschil van een halve hectare betreft een afrondingsverschil, veroorzaakt door de registratie van locatie De Vlijt in de provinciale bedrijventerreinenapplicatie IBIS.

Ad D. Beleidsafspraken
Naast de kwantitatieve behoeftebepaling bevat het RPW beleidsafspraken die sturing geven aan de kwaliteit van de bedrijventerreinen en de benodigde regionale afstemming. Samengevat betreft dit:

- Regionale afstemming:
  - Viermaal per jaar een regionaal bestuurlijk RPW-overleg.
  - Jaarlijkse monitoring op de vraag-aanbodontwikkeling.
  - Vierjaarlijkse actualisatie en bestuurlijke vaststelling.
- Lokale en regionale initiatieven (ontwikkeling en uitgifte van bedrijventerrein):
  - Lokale initiatieven binnen de bandbreedte van de lokale vraagraming worden op gemeentelijk niveau behandeld.
  - Initiatieven van buiten de regio worden doorverwezen naar de twee regionale bedrijventerreinen.
  - Afwijkingen hierop zijn alleen mogelijk met regionale afstemming.
  - De lokale marktwerking brengt met zich mee dat gemeenten ruimte hebben en verantwoordelijk zijn voor de eigen vraag-aanbodbalans.
- Het programma GRIP van het Rijk en provincies geeft de beleidskaders voor grote ruimtevragers, met aandacht voor economische meerwaarde, zorgvuldig ruimtegebruik, clustering en inrichting.
- Kwalitatieve en ruimtelijke randvoorwaarden voor bedrijventerreinontwikkeling:
  - Duurzame ontwikkeling (slim ruimtegebruik, klimaatadaptatie en landschappelijke inpassing)
  - Energievoorziening
  - Bereikbaarheid en mobiliteit
  - Ruimte voor circulaire activiteiten
  - Ruimte voor hogere milieucategorieën (juiste bedrijf op de juiste plek).

Ad E. Conclusie
Het voorliggende RPW:

- Geeft aan dat Winterswijk een direct tekort heeft aan bedrijventerrein dat tot 2040 oploopt tot een bandbreedte van 15,5 tot 29,5 hectare. Gemeente Winterswijk moet dus aan de slag met gebiedsontwikkeling.
- Draagt bij aan de vraag-aanbodbalans in de gehele regio Achterhoek.
- Geeft beleidskaders die bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit van bedrijventerreinen.
- Geeft de langjarige ontwikkelrichting, die nodig voor het langjarige proces van ontwikkeling van nieuw bedrijventerrein. Dit geeft ook duidelijkheid aan het bedrijfsleven en infrastructuurpartijen als Liander.
- Is een geactualiseerde voortzetting van het RPW 2019-2023.
- Is in het bestuurlijk RPW overleg van 13 november 2023 akkoord bevonden door de portefeuillehouders van de deelnemende gemeenten.

Instemming met dit RPW door Gedeputeerde Staten van provincie Gelderland betekent dat zij akkoord gaat met de beschreven procedures en programmeringsafspraken. Dat betekent dat de hectares in principe niet ter discussie staan, zolang nieuwe ontwikkelingen passen binnen de ontwikkelruimte per gemeente.

Door dit RPW vast te stellen, kan Winterswijk de volgende stappen zetten in het realiseren van haar coalitiedoelstelling, namelijk: voldoende groeiruimte bieden aan haar lokale bedrijven en het ontwikkelen van de daarvoor benodigde hoeveelheid bedrijventerrein.

Financiële aspecten/risico’s
De kosten voor het opstellen van het RPW zijn verdeeld over de zeven gemeenten en provincie en worden uit reguliere middelen voldaan.

Juridische aspecten/wet- en regelgeving
--

Aspecten van duurzaamheid
Het RPW geeft beleidskaders die bijdragen aan de duurzaamheidsaspecten en ruimtelijke kwaliteit van bedrijventerreinen.

Communicatie/betrokkenenparagraaf
Het RPW is regionaal afgestemd met de thematafel Smart Werken & Innovatie, VNO NCW en SIKA. Na behandeling van het RPW in de colleges van de 7 Achterhoekse gemeenten volgt een gezamenlijk perscommuniqué.

Vervolgprocedure/evaluatie
Na vaststelling van het RPW Achterhoek 2024 -2028 door de raden van de 7 Achterhoekse gemeenten, wordt dit ter vaststelling voorgelegd aan het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland. Daarna treedt het RPW Achterhoek 2024-2028 in werking.

Winterswijk, 12 december 2023

Burgemeester en Wethouders van Winterswijk,

de loco-secretaris,	de burgemeester,
M. Keur	B.J.J. Bengevoord